

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Is de beperkte gemeenschap van goederen een verbetering voor ons huwelijksvermogensrecht?

Mellema, T.J.

Citation

Mellema, T. J. (2016). Is de beperkte gemeenschap van goederen een verbetering voor ons huwelijksvermogensrecht? *Ars Aequi*, 65(12), 937-941. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/45592>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/45592>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

IS DE BEPERKTE GEMEENSCHAP VAN GOEDEREN EEN VERBETERING VOOR ONS HUWELIJSVERMOGENSRECHT?

Tea Mellema-Kranenburg*

Op 19 april 2016 is wetsvoorstel 33987 betreffende het wettelijk stelsel van huwelijkvermogensrecht door de Tweede Kamer aangenomen. In dit wetsvoorstel wordt de algehele gemeenschap van goederen vervangen door een beperkte gemeenschap van goederen, waardoor goederen en schulden die echtgenoten bij het aangaan van het huwelijk hebben, buiten de gemeenschap blijven. Ook erfenissen en schenkingen vallen buiten de huwelijksgemeenschap. Is dit nieuwe stelsel een verbetering van ons huwelijkvermogensrecht?

1 Inleiding

Nederland kent een modern familie- en erfrecht wanneer we dat vergelijken met de rest van Europa. Op het gebied van het huwelijkvermogensrecht wordt ons wettelijk stelsel echter wel afgeschilderd als een relikwie dat uitsluitend nog in Nederland, Suriname en Zuid-Afrika bestaat.¹

Op het gebied van het huwelijkvermogensrecht wordt ons wettelijk stelsel afgeschilderd als een relikwie dat uitsluitend nog in Nederland, Suriname en Zuid-Afrika bestaat

De vraag is of dit ongewenst is, of dat we dit relikwie juist moeten koesteren als iets dat bij onze samenleving past en dat binnen de Europese Unie tot het domein van de nationale soevereiniteit behoort, of dat we het moeten vervangen.²

In dit artikel ga ik in op de positieve en de negatieve kanten van het wetsvoorstel. Eerst zal ik een korte weergave van het wetsvoorstel geven, zoals dat op 19 april 2016 door de Tweede Kamer is aangenomen. In iedere paragraaf leg ik eerst uit hoe het huwelijkvermogensrecht zal wijzigen door het wetsvoorstel en vervolgens bespreek ik de voor- en nadelen daarvan.

2 De hoofdlijnen van het wetsvoorstel

2.1 Inhoud beperkte gemeenschap

Ons huidige huwelijkvermogensrecht kent als wettelijk stelsel een algehele gemeenschap van goederen. Dat wil zeggen dat door het enkele feit dat echtgenoten elkaar het 'ja-woord' geven, zonder dat zij huwelijksvoorwaarden gemaakt hebben, al hun goederen gemeenschappelijk worden en al hun schulden op de gemeenschap kunnen worden verhaald (art. 1:94 lid 1 jo. lid 5 BW). Er treedt derhalve een algehele gemeenschap van goederen in. In het wetsvoorstel daarentegen is het uitgangspunt een beperkte gemeenschap van goederen. De beperking is hierin gelegen dat niet van rechtswege *alle* goederen en schulden van de echtgenoten gezamenlijk zijn door het enkele feit dat zij elkaar het 'ja-woord' geven.

De voorgestelde beperkte gemeenschap bestaat in beginsel uitsluitend uit de goederen die echtelieden verkregen hebben tijdens hun huwelijk (art. 1:94 lid 2 BW wetsvoorstel). Uitsluitend de schulden die tijdens het huwelijk ontstaan zijn, behoren tot de lasten van de eveneensbeperkte gemeenschap (art. 1:94 lid 7 BW wetsvoorstel). Daarnaast omvat de beperkte gemeenschap ook alle goederen die reeds vóór de aanvang van de gemeenschap aan de echtgenoten gezamenlijk toebehoorden.³

Een voorbeeld ter illustratie: Annet en Bernard wonen samen en hebben een huis gekocht dat zij op beide namen zetten. Zij worden ieder voor vijftig procent eigenaar van de woning, waardoor de mede-eigendom wordt beheerst door de regels van titel 3.7

* Prof. mr. Mellema-Kranenburg is hoogleraar familievermogensrecht aan de Universiteit Leiden.

1 Zie over de geschiedenis van de gemeenschap van goederen E. van Dongen & J. Visser, 'Huwelijk, vermogen en gemeenschap van goederen', AA 2016, afl. 5, p. 324-325 (AA20160324).

2 Zoals wordt opgemerkt door het CDA in het Kamerstukken I 2015/16, 33987, B, Voorlopig Verslag van de Vaste Commissie voor Veiligheid en Justitie.

3 Dat de gemeenschap ook die goederen omvat is pas in de Nota van Wijziging van 20 augustus 2015 in het wetsvoorstel opgenomen (Kamerstukken I 2014/15, 33987, 11).

BW. Na twee jaar besluiten zij te trouwen. Wanneer zij geen huwelijkse voorwaarden maken omvat de voorgestelde beperkte gemeenschap naast de goederen die zij tijdens het huwelijk verwerven ook het aan hen beiden reeds toebehorende huis waarop nu niet meer de regels van titel 3.7 BW, maar de regels van Boek 1 BW – het huwelijksvermogensrecht dus – van toepassing zijn.

Niet tot de beperkte gemeenschap behoren dus de privégoederen van ieder van beide echtgenoten. Had Annet een auto bij het aangaan van het huwelijk, dan blijft zij eigenaar van de auto. Ook privéschulden blijven buiten de beperkte gemeenschap, de studieschuld van Bernard blijft privé en alleen Bernard is draagplichtig voor deze schuld.

De wijziging van een algehele gemeenschap naar een beperkte gemeenschap juich ik toe

De wijziging van een algehele gemeenschap naar een beperkte gemeenschap juich ik toe. Een van de belangrijkste argumenten daarvoor is niet dat ons stelsel een reliëf is, want daartegen zou men juist kunnen aanvoeren dat het een beproefd concept is, dat voortvloeit uit de lotsverbondenheid van het huwelijk. Ik verwijs wat dat betreft graag naar het eerder in dit blad gepubliceerde artikel van Van Dongen en Visser.⁴

Een argument daarvoor is wel dat het in de huidige internationale wereld – die geheel anders in elkaar steekt dan toen in 1838 de algehele gemeenschap nog eens werd gewogen en bijvoorbeeld vergeleken werd met de Code civil – verwarring en onzekerheid kan ontstaan. Ik verwijs hier naar twee recente uitspraken van Hof Arnhem-Leeuwarden, waarbij het in beide gevallen – een Italiaanse erflater, respectievelijk Macedonische echtelieden – ging om onbekendheid met onze algehele gemeenschap van goederen die tot ongewenste, maar vooral ook onverwachte, resultaten leidde. Het ging daar om goederen die afkomstig waren uit familievermogen, die nu zomaar ineens door werking van het onbekende Nederlandse huwelijksvermogensrecht gemeenschappelijk werden.⁵ Ik ben voor een beperkte gemeenschap dus, maar dan wel met een goede registratie van de aanbreng van de goederen en de schulden. Dan gaat het mij natuurlijk niet om de kopjes en de schoteltjes, maar om de essentiële vermogensbestanddelen, zoals bankrekeningen en de saldi daarop. Het is wel erg gemakkelijk gezegd: vrij bewijs en als dat bewijs niet mogelijk is te leveren worden goederen geacht gemeenschappelijk te zijn (art. 1:94 lid 8 (nieuw) BW). Maar wat schieten we daarmee op? Thans wordt artikel 1:130 BW geschrapt (hierover meer in par. 2.6). Ik zou dat juist willen uitbreiden omdat daarmee achteraf gemakkelijker het bewijs van eigendom door de echtgenoten valt te leveren.

Een groot voordeel van de beperkte gemeenschap vind ik voorts dat de voorhuwelijkse schulden privé blijven. Met name bij kortdurende huwelijken kan het zeer onrechtvaardig uitwerken dat beide echtgenoten na de ontbinding van het huwelijk draagplichtig worden voor bijvoorbeeld de studieschuld van één van beiden, aan het ontstaan waarvan men part noch deel heeft gehad.

Ik ben voor een beperkte gemeenschap, maar dan wel met een goede registratie van de aanbreng van de goederen en de schulden

2.2 Erfenissen en schenkingen

Anders dan in het huidige recht blijven erfenissen en schenkingen, zowel die vóór als tijdens het huwelijk worden verkregen, van rechtswege privé (art. 1:94 lid 2 BW wetsvoorstel). Daarnaast blijven een aantal nauw aan de persoon verbonden rechten privé.⁶

De regeling van deze categorie uitgesloten goederen vormt een heet hangijzer binnen het wetsvoorstel, waarbij in wetenschap en praktijk twee stromingen⁷ zijn te onderscheiden. De voorstanders van het in de wet opnemen van deze zogenaamde 'uitsluitingsclausule' menen dat het in het Nederlands rechtsbewustzijn is ingebakken dat datgene wat mensen geërfd of geschonken gekregen hebben, privé blijft. Dit gesuggereerde rechtsbewustzijn vormt de reden dat deze goederen in het wetsvoorstel van rechtswege privé blijven. De tegenstanders voeren echter aan dat een dergelijke rechtsbewustzijn niet gemeten is en ook moeilijk te meten valt. De uitsluitingsclausules die naar huidig recht gemaakt worden, worden gemaakt door mensen die een testament maken en/of een schenking doen. Dit is een categorie

personen die niet staat voor de meerderheid van de Nederlandse bevolking. Maar een nog groter bezwaar is gelegen in het feit dat moeilijk aantoonbaar is dat iets geschonken of geërfd is. Daarvoor is een deugdelijke administratie vereist, wat bij veel echtelieden ontbreekt. De rechtspraktijk wijst uit dat de uitvoerbaarheid zeer moeilijk is. Is het uitgesloten vermogen wel of niet geconsumeerd, is het vermengd met ander vermogen (vermenging) of is er een heel andere zaak uit ontstaan (zaaksvorming). Bij echtscheiding, maar ook bij overlijden – vooral bij samengestelde gezinnen – lijken mij de problemen niet te overzien. Stollenwerck en Labohm merken daarover op dat het ook onder huidige recht zo is dat (ex-)echtgenoten door het voeren van geen of een ondeugdelijke administratie het bewijsvermoeden van artikel 1:94 lid 6 BW op hun weg vinden en een goed op grond daarvan als gemeenschapsgoed moet worden aangemerkt.⁸

Ik zou een wettelijke mogelijkheid willen creëren om alleen die goederen die op een zogenaamde staat van aanbrengsten staan buiten de gemeenschap te laten vallen

Ik ben het daarmee eens, maar het feit dat het nu ook al zo is, is natuurlijk geen argument om het dan maar – juist met het in werking treden van nieuwe wetgeving – zo te laten. Bovendien zal het aantal problemen met de werking van de uitsluiting van rechtswege alleen maar toenemen. Daarom zou ik hier een oplossing voor willen zoeken. Ik zou een

4 Van Dongen & Visser 2016, p. 324-325 (AA20160324).

5 Hof Arnhem-Leeuwarden 24 februari 2015, ECLI: NL:GHARL:2015:1292 en 17 maart 2015 ECLI:NL:GHARL:2015:1954.

6 Zie art. 1:94 lid 2 sub b en c: pensioenrechten, waarop de Wet vereenvoudiging pensioenrechten van toepassing is en enkele 'andere wettelijke rechten' uit afdeling 4.3.2. (erfrecht).

7 Zie voor wat betreft de tegenstanders o.a. W.G. Huijgen, 'De beperkte gemeenschap van goederen na de nota's van wijziging (wo 33987): nog steeds niet doen!' FTV 2016/33; S. Perrick, 'Het wetsontwerp strekkende tot beperking van de wettelijke gemeenschap van goederen schiet ernstig tekort', WPNR 2015, afl. 7069, p. 605-612, en wat betreft de voorstanders o.a. B. Breederveld, R. Meiners, A.J.M. Nuytink en L.C.A. Verstappen, die als adviseurs van de indieners van wetsvoorstel 33987 op dit artikel van Perrick reageerden.

8 A.H.N. Stollenwerck & A.N. Labohm, 'De onderneming (swinst) in het wetsvoorstel Aanpassing van de wettelijke gemeenschap van goederen', WPNR 2015, afl. 7057, p. 314-319.

Ontwerp: Manon Heinsman | Foto: Marten Hoogstraat (www.whiteframe.nl)

winst die hij maakt, uitgaand van een eenmanszaak, dient hij af te dragen aan de gemeenschap, althans voor zover deze verworven wordt met aanwending van de kennis van de ondernemer, diens vaardigheden en arbeid. Wanneer Bernard verlies maakt, valt dat verlies echter buiten de gemeenschap. De gemeenschap wordt dus beschermd tegen het ondernemersrisico. Dat vind ik een voordeel ten opzichte van de huidige gemeenschap van goederen, waar beide echtelieden zonder het maken van huwelijkse voorwaarden het volledige risico van een faillissement lopen (art. 63 Fw). Wanneer daarentegen Bernard zijn onderneming pas start ná het aangaan van het huwelijk en hij heeft geen huwelijkse voorwaarden gemaakt, dan valt de onderneming gewoon in de voorgestelde beperkte gemeenschap. Dat betekent dat zowel winst als verlies in de gemeenschap vallen.

Ik vind de nieuwe regeling ingewikkeld en onpraktisch. In de eerste plaats omdat er onderscheid gemaakt wordt tussen de onderneming die vóór en die tijdens het huwelijk wordt gestart. Ten tweede zal de redelijke vergoeding moeilijk vast te stellen zijn

Ik vind de nieuwe regeling ingewikkeld en onpraktisch. In de eerste plaats omdat er onderscheid gemaakt wordt tussen de onderneming die vóór en die tijdens het huwelijk wordt gestart. Echtelieden zullen zich lang niet altijd van dat onderscheid bewust zijn. Ten tweede zal de redelijke vergoeding moeilijk vast te stellen zijn. Wat moeten bijvoorbeeld de aftrekposten op de redelijke vergoeding zijn voor investeringen en wat voor vergoedingen voor het beschikbaar stellen van het kapitaal? Wanneer kan deze vergoeding opgeëist worden? En zo zijn er nog vele vragen te bedenken.

Voor al deze problemen, die overigens ten dele net zo goed onder het geldende recht spelen, en vragen is eigenlijk maar een oplossing te vinden: de ondernemer moet huwelijkse voorwaarden maken.

wettelijke mogelijkheid willen creëren om alleen die goederen die op een zogenaamde staat van aanbrengsten staan (hierover meer in par. 2.6) buiten de gemeenschap te laten vallen.⁹

2.3 Ondernemingsvermogen

Indien ondernemingsvermogen buiten de gemeenschap valt, komt in het wetsvoorstel ten bate van de gemeenschap een redelijke vergoeding voor de kennis, vaardigheden en arbeid die een echtgenoot daarvoor heeft aangewend voor zover een redelijke vergoeding niet al op andere wijze ten bate van beide echtgenoten is gekomen (art. 1:95a BW wetsvoorstel). De strekking van de regeling is dat inkomen dat wordt verworven met de aanwending van de kennis, vaardigheden en arbeid van een echtgenoot, ten bate dient te komen van de gemeenschap.¹⁰

Wanneer Bernard onder het voorgestelde recht bij het aangaan van zijn huwelijk met Annet een advocatenkantoor heeft, valt dat kantoor als privégoed buiten de gemeenschap. Dat wordt immers voorgesteld als de nieuwe de hoofdregel van artikel 1:94 BW. De

2.4 Draagplicht voor gemeenschapsschulden

Hoofregel in het vermogensrecht is dat een schuld-eiser in beginsel slechts verhaal kan nemen op de goederen van zijn schuldenaar (art. 3:276 BW). De echtgenoot die door een rechtshandeling of een feitelijke handeling een schuld heeft doen ontstaan is in beginsel als enige hiervan de schuldenaar. De andere echtgenoot wordt van deze schuld geen medeschuldenaar, ook niet wanneer hij gehuwd is in gemeenschap van goederen.¹¹ Hoewel de andere echtgenoot geen medeschuldenaar wordt, ondervindt hij toch de gevolgen van het feit dat zijn partner een schuld is aangegaan. Op grond van artikel 1:96 lid 1 BW is namelijk verhaal mogelijk door de schuldeiser op de gemeenschap voor iedere schuld, ongeacht of het een privéschuld of een gemeenschapsschuld betreft. In artikel 1:96 BW van het wetsvoorstel is de

⁹ Zie ook mijn bijdrage T.J. Mellema-Kranenburg, 'Maakt wetsvoorstel 33987 huwelijkse voorwaarden overbodig of juist noodzakelijk?', *WPNR* 2015, afl. 7054, p. 270-275.

¹⁰ Zie *Kamerstukken II* 2014/15, 33987, 11, p. 4.

¹¹ Soms is hij wel aansprakelijk voor betaling van de schuld, zoals bij een schuld aangegaan voor de gewone gang van de huishouding (art. 1:85 BW).

hoofregel gehandhaafd dat echtgenoten die in een (beperkte) gemeenschap zijn gehuwd draagplichtig zijn voor de gemeenschapsschulden. Toegevoegd is lid 3 en de bestaande leden 3 tot en met lid 5 zijn vernummerd.¹² In lid 3 is het verhaal op goederen van een niet tot de gemeenschap behorende schuld beperkt tot de helft van de opbrengst van het uitgewonnen goed. Deze beperking tot de helft is nieuw. De andere helft komt de andere echtgenoot toe en valt voortaan buiten de gemeenschap. Daarnaast is de andere echtgenoot bevoegd, indien een schuldeiser verhaal op een goed van de gemeenschap zoekt ter zake van een niet tot de gemeenschap horende schuld, het goed waarop de schuldeiser verhaal zoekt, over te nemen tegen betaling van de helft van de waarde van het goed uit eigen vermogen.

Een voorbeeld: Annet en Bernard zijn in gemeenschap van goederen gehuwd. Bernard heeft nog steeds een advocatenkantoor, maar de zaken gaan niet goed. Hij heeft een niet tot de gemeenschap behorende huurschuld die hij niet kan betalen. Tot de huwelijksgemeenschap behoort een gemeenschappelijke rekening die vooral wordt gevoed met de inkomsten die Annet verdient als kandidaat-notaris. De schuldeiser van Bernard kan verhaal nemen voor de huurschuld op de tot de huwelijksgemeenschap behorende rekening, maar het verhaal is beperkt tot de helft van die rekening. In die zin wordt de gemeenschap en dus ook het gezin beschermd. Stel dat de schuldeiser de huurschuld zou proberen uit te winnen op het vakantiehuisje van Annet en Bernard dat tot de gemeenschap behoort. In dat geval zou Annet, wanneer zij in het bezit is van privévermogen – bijvoorbeeld een eigen spaarrekening – met dat privévermogen ten bedrage van de helft van de waarde van het vakantiehuisje de huurschuld kunnen betalen.¹³ Annet krijgt daar dan de helft van de eigendom van het vakantiehuisje voor in de plaats en wordt dan enig rechthebbende op het vakantiehuisje. Voor haar privéspaarsaldo krijgt zij dan dus de helft van een gemeenschapsgoed terug.

Ik vind deze wijziging van de draagplicht een verbetering. In de eerste plaats wordt de mogelijkheid van het verhaal beperkt tot de helft van de gemeenschap en in de tweede plaats kan de echtgenoot met privévermogen de gevolgen van een financiële tegenvaller van een van de echtgenoten voor het dagelijks leven van het gezin beperken. Dat komt de rust in het gezin ten goede.¹⁴

Ik vind de wijziging van de draagplicht een verbetering

2.5 Verdeling na ontbinding

Artikel 1:100 BW bepaalt dat na ontbinding van het huwelijk de gemeenschap bij helfte wordt verdeeld. Schuldeisers behouden hun verhaalsrecht op de gemeenschapsgoederen zolang die nog niet verdeeld zijn. Een verdeling van het gemeenschapsgoed zou dus de verhaalspositie van een schuldeiser kunnen verslechteren, want de gemeenschap is er dan tenslotte niet meer. Aan artikel 1:100 BW wordt een lid toegevoegd. Het huidige lid 2 wordt lid 3 en lid 2 (nieuw) bepaalt dat, voorzover bij de ontbinding van de gemeenschap, de goederen niet voldoende zijn om de schulden van de gemeenschap te voldoen,

deze schulden door beide echtgenoten worden gedragen, tenzij uit de eisen van de redelijkheid en billijkheid, mede in verband met de aard van de schulden, een andere draagplicht voortvloeit.¹⁵ Dus wanneer bijvoorbeeld een reparatie van de motor van Bernard ten bedrage van € 1.000,- in de gemeenschap valt, maar niet uit de gemeenschap kan worden betaald, dienen de echtelieden na ontbinding van hun huwelijk ieder € 500,- te betalen. Als Bernard de enige is die op de motor rijdt kan het mijns inziens redelijk en billijk zijn als Bernard de totale schuld van € 1.000,- betaalt.

Laatstgenoemd voorbeeld laat de redelijkheid van de regel zien. Maar de redelijkheid is een open norm en dat roept de vraag op waar de grens ligt. Bij de reparatie van de motor lijkt het duidelijk, maar wat is redelijk bij de aankoop door Bernard van de te dure televisie, waar het hele gezin Fox Sports op kijkt?

Ik ben het met het schrappen van artikel 1:130 BW oneens. Een goede staat van aanbrengsten is essentieel en kan veel (bewijs)ellende voorkomen

2.6 Het schrappen van de staat van aanbrengsten (art. 1:130 BW)

Naar huidig recht wordt veelal bij het maken van huwelijkse voorwaarden een zogenaamde 'staat van aanbrengsten' gemaakt. Dat is een lijst waarop rechten aan toonder en zaken die geen registergoederen zijn, vermeld worden en welke lijst aan de akte van huwelijkse voorwaarden wordt gehecht. Artikel 1:130 BW bepaalt dat een echtgenoot slechts op deze wijze tegenover derden kan aantonen dat hij bepaalde niet op naam gestelde goederen, die buiten de gemeenschap zijn gehouden, heeft aangebracht. Dus wanneer het schilderij van Karel Appel op de staat van aanbrengsten staat als eigendom van Annet, en Bernard gaat failliet, dan kan Annet tegenover de faillissementsschuldeisers haar eigendomsrecht op de Appel bewijzen door de staat van aanbrengsten te overleggen. Het bewijs van inbreng kan tegenover derden niet op andere wijze worden geleverd. Artikel 1:130 BW is in de Tweede Nota van Wijziging geschrapt.¹⁶ In de toelichting wordt vermeld dat er geen reden meer is voor behoud van deze verscherpte bewijsregeling, die enkel geldt voor het geval dat bij huwelijkse voorwaarden de aanbreng privé wordt gehouden. Als argumenten worden genoemd: de goederen die op een dergelijke lijst staan verschaffen een hoogst tijdsgebonden inzicht in de materiële weestand van de echtgenoten. Bij ontbinding van het huwelijk is het Wedgwood-theeservies uit de uitzet veelal gebroken. Bovendien wordt verondersteld dat het systeem van verplichte bewijsmiddelen frauduleus handelen in de hand kan werken, bijvoorbeeld door alle roerende zaken 'op naam van' de echtgenoot/niet-schuldenaar te zetten en aldus de schuldeisers van de echtgenoot/schuldenaar om te tuin te leiden. Na inwerkingtreding van de wet zal de hoofregel in het bewijsrecht gelden: wie stelt moet bewijzen.

¹² Kamerstukken II 2015/16, 33987, 16, p. 3.

¹³ We gaan er voor de eenvoud even van uit dat de huurschuld gelijk is aan de helft van de waarde van het vakantiehuisje.

¹⁴ Zie echter Perrick 2015.

¹⁵ Zie Kamerstukken II 2014/15, 33987, 11, p. 2. (Nota van Wijziging)

¹⁶ Kamerstukken II 2015/16, 33987, 16, p. 3.

Ik ben het met het schrappen van artikel 1:130 BW oneens. Een goede staat van aanbrengsten is essentieel en kan veel (bewijs)ellende voorkomen. Allereerst is er de authentieke bewijskracht die de staat van aanbrengsten heeft, maar wat wellicht nog belangrijker is, is dat partijen onder begeleiding van de notaris, een deskundig adviseur, in kaart brengen wat een ieder toebehoort. Bij het aangaan van het huwelijk lijkt dat overbodig, maar bij echtscheiding of overlijden, met name bij een samengesteld gezin, kan zo'n lijst veel ellende voorkomen.

2.7 Bescherming van echtgenoten bij faillissement
Artikel 61 Fw (huidig recht) heeft verstrekking gevolgen voor beide echtgenoten wanneer één van hen failliet gaat, ook met betrekking tot goederen die niet in de gemeenschap vallen. Alle goederen van beide echtgenoten kunnen worden uitgewonnen, tenzij aan een strenge bewijslast wordt voldaan.

In het in juli 2014 ingediende initiatiefwetsvoorstel werd voorgesteld een groot deel van artikel 61 Fw (leden 3 tot en met 6) te schrappen. Daarin wordt bepaald dat slechts door beschrijving of bescheiden bewezen kan worden dat goederen op grond van een uitsluitingsclausule bij een gift of uiterste wilsbeschikking buiten de gemeenschap vallen, dan wel via belegging of wederbelegging voor zodanige goederen in de plaats treden. Dat is dus een beperking van de 'normale' bewijsmiddelen. In het wetsvoorstel is daarentegen in artikel 1:96 lid 6 BW (het huidige art. 1:96 lid 5 BW) een bepaling opgenomen die inhoudt dat de echtgenoot die een schuldeiser tegenwerpt dat een goed waarop deze verhaal zoekt niet behoort tot de gemeenschap, daarvan de vrije bewijslast draagt. Dat is voldoende, er gelden geen extra bewijsvoorschriften.¹⁷

Uiteindelijk is bij de Tweede Nota van Wijziging¹⁸ alleen het eerste lid van artikel 61 Fw overgebleven, dat bepaalt dat een echtgenoot van de schuldenaar alle goederen die hem toebehoren en niet in de huwelijksgemeenschap vallen, terugneemt. Dus wan-

neer Bernard failliet gaat wegens een niet onder zijn verzekering vallende claim, kan Annet de zeilboot die zij met geërfd geld heeft betaald terugnemen. Zij kan het bewijs daarvan met alle middelen leveren.

Is de wijziging van ons huwelijksvermogensstelsel – 'de nieuwe standaard' – een verbetering? Ik zie voordelen, maar ook duidelijk nadelen

3 Een verbetering?

Is de wijziging van ons huwelijksvermogensstelsel – 'de nieuwe standaard' – een verbetering? Ik geef een diplomatiek antwoord: ja en nee. Ik zie, zoals hierboven besproken, voordelen, maar ook duidelijk nadelen.

Ten slotte zijn er nog twee opmerkingen die ik wil maken. Allereerst is het nodig dat aan de inhoud van het wetsvoorstel nu en in de toekomst kenbaarheid wordt gegeven. In het Voorlopig Verslag van de Vaste Commissie voor Justitie wordt dat ook opgemerkt. Ambtenaren van de burgerlijke stand wordt de taak toegedicht aanstaande echtelieden over de vermogensrechtelijke gevolgen van het 'ja-woord' in te lichten.¹⁹ Dat lijkt mij niet gewenst. De ambtenaren van de burgerlijke stand zijn hiervoor niet toegerust. Het huwelijksvermogensrecht is een van de moeilijkste, zo niet het moeilijkste onderdeel van het familierecht, alleen notarissen en eventueel advocaten zouden deze taak kunnen verrichten. Het lijkt mij een uitdaging te onderzoeken hoe hier inhoud aan gegeven kan worden.

Ten slotte: het slagen van dit wetsvoorstel is mijns inziens afhankelijk van hoe vorm gegeven kan worden aan de administratieplicht door gehuwden van wat aan ieder van hen toebehoort.

¹⁷ Zie M.C.J.M. Hermus, 'Huwelijksvermogen in faillissementssituaties', *Echtscheidingsbulletin* 2016/12.

¹⁸ *Kamerstukken II* 2014/15, 33987, 6, p. 20.

¹⁹ Zie bijvoorbeeld *Kamerstukken I* 2015/16, 33987, B, p. 5.

Ars Aequi, investeer in de toekomst

Wilt u ook adverteren (online/print/social)?
Svp, bel of mail met Capital Media Services

Telefoon: 024 – 360 77 10
of: mail@capitalmediaservices.nl

i.v.m. pensioen aangeboden

ADVOKATENPRAKTIJK TER OVERNAME

goedlopend met veel vaste klanten
zeer gunstig gelegen bij centrum Nijmegen
met eigen parkeerterrein in sfeervol pand

BELANGSTELLING?

[advokatenpraktijkterovername@gmail.com]